

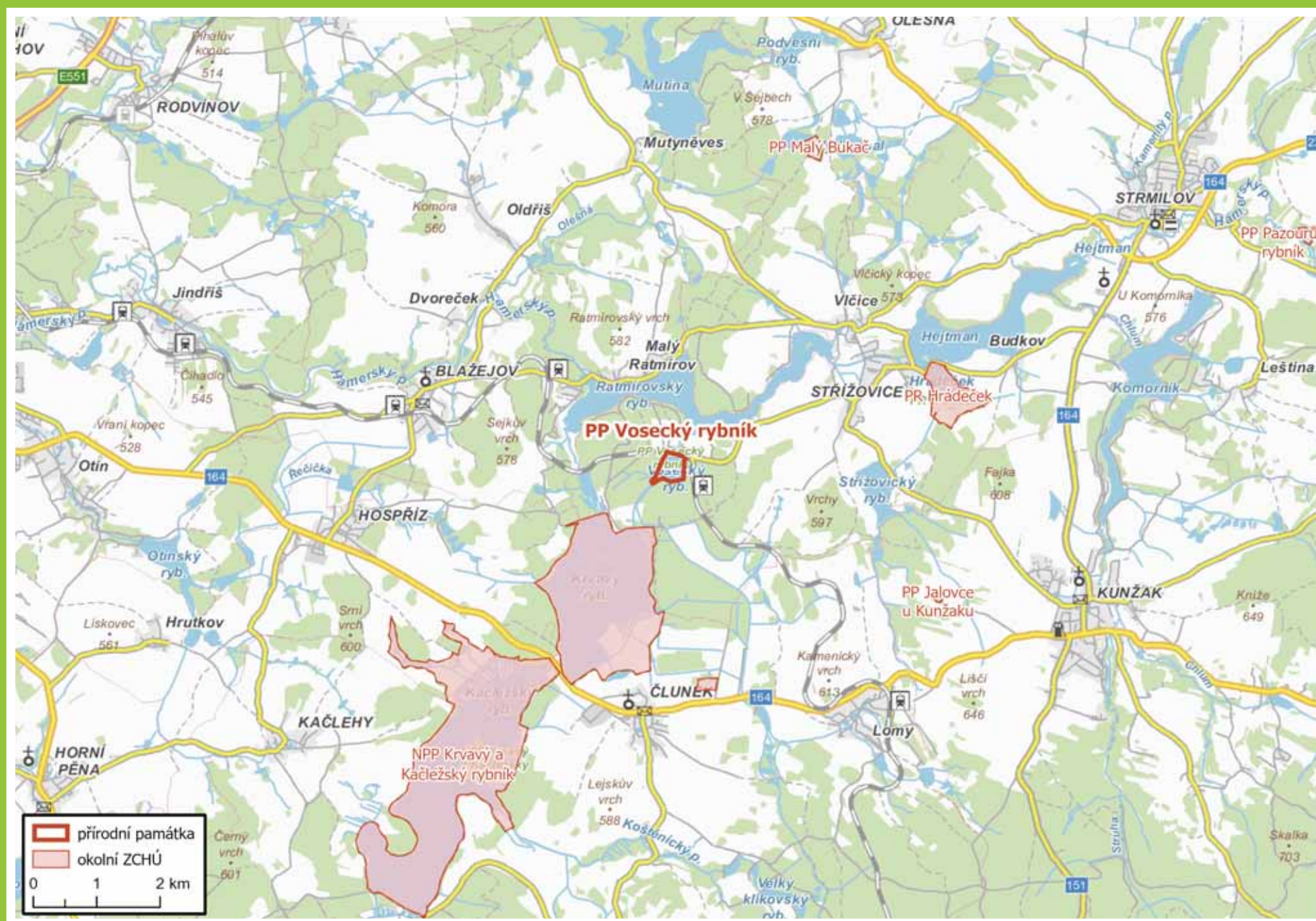

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

Přírodní památka
VOSECKÝ RYBNÍK
Evropsky významná lokalita

MAPA OKOLÍ

ORTOFOTO

LETECKÝ SNÍMEK

Vosecký rybník byl v roce 2009 zařazen mezi evropsky významné lokality (EVL) vzhledem k hodnotnému společenstvu obnaženého rybníčního dna, které zahrnuje i prosperující populaci evropsky významného druhu **puchýřka útlá** (*Coleanthus subtilis*). Národní ochranu lokality zajišťuje přírodní památka stejného názvu i rozlohy jako původní EVL. Památka byla vyhlášena v roce 2022 a chrání všechny rostliny a živočichy, kteří jsou svým výskytem vázání na mírně hospodářsky využívané vodní nádrže s menším obsahem živin. Chráněné území o rozloze 7 ha se nachází v novobystřickém bioregionu, ve fytogeografickém okrese Třeboňská pánev, v nadmořské výšce 532 m n. m.

obnažené dno rybníka

puchýřka útlá

V sezónách, kdy probíhá tzv. letnění a rybník zůstane bez vody, se rybníční dno stává jedinečným stanovištěm pro rozvoj vegetace obnažených den. Souvislé porosty formuje zmiňovaná **puchýřka útlá** (*Coleanthus subtilis*). Jedná se o drobnou travičku s velmi krátkým vývojovým cyklem. Během pouhých pár týdnů (5–7) dokáže vyklíčit, vyrůst, vykvést i vyprodukovat snadno šířitelná semena, která si uchovávají klíčivost po dlouhou řadu let. Na obnaženém dnu se objevuje mnoho dalších typických druhů jako **bahníčka vejčitá** (*Eleocharis ovata*), **ostrice šachorovitá** (*Carex bohemica*) se zelenými květy nahloučenými do kulovité hlávky, dále **blatěnka vodní** (*Limosella aquatica*), **rukev bažinná** (*Rorippa palustris*), **úpor trojmužný** (*Elatine triandra*) nebo terestrické formy **hvězdošů** (*Callitriche* sp.). Aby se popsané společenstvo na rybníce mohlo vyvinout a dlouhodobě přežít, je potřeba jednou za několik let rybník během vegetační sezóny ponechat bez vody nebo alespoň snížit vodní hladinu.

Poměrně strmé svahy břehů rybníka neumožňují přílišný rozvoj litorální vegetace. V úzkém pásu litorálu se uplatňuje zejména **zblochan vodní** (*Glyceria maxima*), mohutná tráva se zeleným květenstvím rozprostřeným do všech stran, nebo **orobínek širolistý** (*Typha latifolia*) s hnědým palicovitým květenstvím, kterému se li-

šídélko větší

dově říkají „doutníky“. Z barevně kvetoucích rostlin zde rostou například žlutě kvetoucí **vrbina obecná** (*Lysimachia vulgaris*) nebo **kyprej vrbice** (*Lythrum salicaria*) s vrcholovým květenstvím nachově červených květů.

Poslední průzkum vážek v roce 2019 prokázal u zdejšího rybníka výskyt 12 spíše běžných nenáročných druhů, které se vyskytují i u intenzivně využívaných rybníků, třeba **vážka černořitná** (*Orthetrum cancellatum*), **vážka rudá** (*Sympetrum sanguineum*), **šídélko páskované** (*Coenagrion puella*), **šídlatka páskovaná** (*Lestes sponsa*). Nejčastější bylo modročerné **šídélko větší** (*Ischnura elegans*). Na rozdíl od ostatních modrých šidélek u něj ve zbarvení převažuje černá barva. V dřívějších letech bylo společenstvo vážek Voseckého rybníka pestřejší. Důvodem úbytku druhů může být vysoká rybí obsádka, nízká kvalita vody nebo nedostatek vodních rostlin.

Co se týče ryb, ichtyologický průzkum zaznamenal jen dva rybí druhy. **Kapr obecný** (*Cyprinus caprio*) pochází z násady. Spolu s ním obývá místní vody nepůvodní **střevlička východní** (*Pseudorasbora parva*) – malá ryba o velikosti do 10 cm, která byla do našich končin zavlečena s násadou amura a tolstolobika z Asie. Střevlička může sloužit jako potrava velkým rybím dravcům, loví ji candáti a štiky, ale i vydrám. Pokud však nemá v rybníce přirozené nepřátele, dokáže se velice intenzivně přemnožit a následně škodí rybí násadě. Střevličky kaprům nejen ujíždají potravu, ale také jim ožďibují sliz ze šupin a z břicha, což vede k rozvoji mykóz a strádání. Rybáři se snaží vypuštěním rybníka střevličky vyhubit, ale připomíná to trochu boj s větrnými mlýny. Vždycky jich pár přežije a velice rychle se zase rozmnoží.

Velmi pestré je místní společenstvo obojživelníků. Při průzkumu napočítali celkem sedm druhů včetně oca-

čolek obecný

satého obojživelníka **čolka obecného** (*Triturus vulgaris*). Samec na jaře v době rozmnožování obléká žlutohnědý svatební šat s tmavými skvrnami a kožním lemem. Po spáření kladou samičky čolků vajíčka do listů vodní vegetace. Larva se od pulců žab odlišuje nápadnými vnějšími keříčkovitými žábami. Dospělci v červnu opouštějí vodní prostředí a po zbytek roku žijí v mokřadech, vlhkých loukách a lesích. Z žab žije v rybníku ve stabilní populaci **skokan zelený** (*Pelophylax esculentus*). Jedná se o všeobecně známou zelenou žabu. Samci se ozývají charakteristickým zvukovým projevem, který se rozléhá do daleka, protože ho zesilují dva rezonanční měchýřky v koutcích úst. Na rozdíl od ostatních žab se skokan zdržuje ve vodním prostředí celoročně. Ostatní žáby vyhledávají rybník především v době rozmnožování včetně **skokana hnědého** (*Rana temporaria*) s dlouhými zadními nohama, díky kterým se může pohybovat dlouhými skoky. Během roku žije ve vlhkých biotopech i daleko od rybníka.

Na lokalitě se rozmnožuje také menší populace **kuňky obecné** (*Bombina orientalis*). Hřbetní stranu těla má nenápadně hnědou, zato na břišní straně svítí nápadně oranžové skvrny. Kombinace kontrastních

kuňky obecné

blatnice skvrnitá

barev v přírodě funguje jako varování, že jejich nositel je jedovatý, a kuňka skutečně platí za naši nejedovatější žabu. Toxický sekret z jejích kožních žláz pálivě dráždí i lidskou kůži. Kuňka se živí zejména hmyzem spadlým na hladinu či vodními larvami hmyzu. Kořist neloví pomocí vymrštitelného jazyku jako většina žab, ale chytá ji přímo do tlamy, takže může lovit i pod vodou.

V době páření se k rybníku stahuje též **ropucha obecná** (*Bufo bufo*), bachratá žába s bradavčitou kůží a fazolovitými jedovými žlázami za očima s vodorovnou zornicí. Predátora se snaží odstrašit nafukováním těla na vzpřímených nohách. Vypadá jednak hrozivě a jednak se nedá pořádně spolknout. Při troše klidu a štěstí můžete zaslechnout nenápadné zvuky, které zní jako tlučení dřívka o hrnek. Tak se ozývá **blatnice skvrnitá** (*Pelobates fuscus*), která žije velice skrytým způsobem života. Podobá se nejvíce ropuše, ale je o něco menší, barevnější a na rozdíl od ropuchy má svislou zornici. Spektrum obojživelníků doplňuje **rosnička zelená** (*Hyla arborea*), malá zelená žába s kulatými přísavkami na prstech, která se zdržuje na stéblech vegetace.

Na vodní hladině můžete pozorovat tmavě zbarvenou **potápku malou** (*Tachybaptus ruficollis*), která se umí výborně potápět pod hladinu, kde loví potravu. Z kachen můžete zahlédnout **kopřivku obecnou** (*Anas strepera*). Zbarvení kachny i kačera bývá hnědé. Při toku samec i samice pumpuje hlavou nahoru a dolů, samec rozkládá do vějíře ocas s nápadnými černými pery a hlasitě hvízdá.

potápka malá

kopřivka obecná